

Bildande av naturreservatet Tränviksmossen i Heby kommun och upphävande av tidigare beslut

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Föreskrifter beslutade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. träder i kraft den 19 mars 2026.

Naturreservatets namn ska vara Tränviksmossen.

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att Länsstyrelsen Uppsala län ska förvalta naturreservatet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att det beslut som Länsstyrelsen i Västmanland har meddelat om bildande av naturreservatet Tränviksmossen den 17 december 2002 (dnr 511-975-97) upphävs när nu aktuellt beslut om bildande av naturreservat vinner laga kraft.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets öppna och trädklädda myrmarker med omgivande naturskogsartad skog med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Områdets naturliga successioner och hydrologi ska vårdas och bevaras och i miljöer som har påverkats av utdikning bör, om möjligt, hydrologin återställas. Reservatet ska bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter. Igenväxning av öppen myrmark förhindras genom återkommande röjningar. Hydrologiska förhållanden i sumpskogarna bör återställas genom att diken, som inte avvattnar mark utanför reservatet, läggs igen. I lövsumpskogar kan gran decimeras för att gynna naturvärden kopplade till lövträdsrika miljöer. Områden med barrplanteringar återställs och får utvecklas mot en skiftad barrblandskog. I övrigt ska området utvecklas genom intern dynamik och naturliga processer.

Skälen för beslutet

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden utgörs av myrmarker i form av öppna och trädklädda mossar, naturskogsartad tajga med rik förekomst av vedlevande kryptogamer samt sumpskogar där framför allt lövsumpskogar utgör viktiga miljöer för ett stort antal mossor och lavar. Gamla och grova träd, äldre myrtrallar, död ved i form av rötade lågor och solexponerade torrträd, hög mark- och luftfuktighet, naturlig hydrologi och orördhet är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, främst inom artgrupperna kärlväxter, vedlevande svampar, mossor och lavar samt skogsfågelarter.

Bland de prioriterade bevarandevärdena återfinns Natura 2000-naturtyperna Taiga (9010), Lövsumpskog (9080), Öppna mossor och kärr (7140) Skogbevuxen myr (91D0) samt Natura 2000-arterna grön sköldmossa (1386) och platt spretmossa (1984).

Föreskrifter

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (enligt 7 kap 5 § andra stycket miljöbalken)

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. utföra skogsbruksåtgärder, såsom att avverka, röja, så, plantera, markbereda, bryta stubbar eller upparbeta vindfällan, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar,
2. uppföra byggnad, torn, jakttorn, mast, vindkraftverk eller anlägga väg, uppställningsplats för fordon, stig, spång, stängsel, eller annan anläggning eller anordning,
3. anlägga mark- eller luftledning,
4. förändra reservatsområdets topografi, batymetri, hydrologi, yt- eller dräneringsförhållanden, såsom att gräva, spränga, schakta, fylla ut, borra, dämna, markavvattna, dränera, underhållsrensa dike eller på annat sätt föra bort vatten med undantag för att
 - underhålla diken för vilka Länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A15,
5. anordna upplag, deponera eller dumpa,
6. framföra motordrivet fordon med undantag för att
 - köra på vägar och parkeringsplats,
 - köra vid tillsyn och underhåll av vägar och ledningar,
 - köra vid uttransport av fälld älg, hjort, vildsvin eller björn under förutsättning att skador eller bestående körspår inte uppstår,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
8. tillföra kalk eller växtnäringsämnen,
9. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande, med undantag för att

- i samband med jakt sätta upp skyltar, snitslar eller andra markeringar,
- 10. sätta upp saltsten, anlägga åtel eller utfodra vilt med undantag för att utföra åtgärd för vilken Länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A14,
- 11. så eller inplantera växt-, svamp eller djurart,
- 12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,
- 13. bedriva jakt på fågel.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

- 14. sätta upp saltsten eller anordna åtelplats för jakt efter vildsvin,
- 15. underhålla befintliga diken om det behövs för att undvika försumpning eller skada på mark utanför reservatet. För diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattning behövs inget tillstånd.

Undantag från föreskrifter under A

Föreskrifterna under A ovan ska inte utgöra hinder för att:

- A. förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, genomför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan,
- B. underhålla vägområden inklusive diken och andra väganordningar (bilaga 2),
- C. innehavare av befintliga ledningsrätter och servitut utövar sin särskilda rätt,
- D. genomföra undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd,
- E. personal inom polisen, sjukvården eller räddningstjänsten vid insatser använder motordrivet fordon samt vid behov vidtar andra åtgärder. Anmälan ska om möjligt göras till Länsstyrelsen i förväg, annars snarast efter genomförandet.

B. Föreskrifter om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla (enligt 7 kap 6 § miljöbalken)

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs och att följande åtgärder genomförs:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stigar och spänger,
4. naturvårdsinriktad röjning, frihuggning, trädfällning och ringbarkning,
5. igenläggning av dike eller uppförande av dämmen på ett sätt som inte försumpar eller skadar mark utanför reservatet, med undantag för diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattning,
6. tillfälliga upplag i samband med reservatets skötsel,
7. mekanisk bekämpning av invasiva eller för området främmande arter,
8. åtgärder i syfte att begränsa eller förhindra angrepp av granbarkborre, som kan hota prioriterade bevarandevärden, genom utläggning av fångstvirke, fällning och barkning av angripna granar, rotkapning och barkning av vindfällda granar. Inga granar ska föras ut ur naturreservatet, med undantag för eventuellt infört fångstvirke,
9. undersökning och övervakning av mark, vegetation, djurliv och andra naturförhållanden samt insamling av nödvändigt bestämningsmaterial.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen [1998:1252] om områdesskydd enligt miljöbalken m.m)

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
2. samla in mossor, svampar eller lavar med undantag för att samla in enstaka exemplar för artbestämning eller plocka matsvamp,
3. samla in insekter eller andra ryggradslösa djur med undantag för att samla in enstaka individer för artbestämning,
4. elda eller grilla. Friluftskök får dock användas,
5. framföra motordrivet fordon med undantag för att köra på vägar och parkeringsplatser,
6. ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande annat än tillfälligt i samband med besök i naturreservatet,
7. sätta upp tavla, skylt, affisch, markering eller snitsla spår,
8. använda området för lägerverksamhet, större organiserade tränings-, tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande.

Undantag från föreskrifter under C

Föreskrifterna under C ovan ska inte utgöra hinder för att:

- A. genomföra undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Tränviksmossen
NVR-id	2002041
Kommun	Heby
Socken	Vittinge
Natura 2000-område	Tränviksmossen SE210348
Lägesbeskrivning	Ca 5 km nordöst om Morgongåva
Naturgeografisk region	38 Skogslätten syd om limes
Huvudsaklig Objektkategori	SM, Skogs-/myrmosaik
IUCN-kategori	Ia Strikt naturreservat
Berörda fastigheter	Gillberga 1:40, 6:5, Grimle 1:4, 2:16, 3:1
Samfälligheter	Gillberga s:1 (avloppsdike), Grimle GA:2 (väg)
Servitut	Färdselservitut, akt 19-VIT-106
Markägarkategori	Enskilda
Förvaltare	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal	157,4 hektar varav 139,4 hektar produktiv skogsmark

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet Tränviksmossen är beläget strax sydväst om gården Långmyran ca 5 km nordost om Morgongåva i Heby kommun. Området utgörs av en till största delen trädklädd mosse med omgivande skogs- och myrmarker. Berggrunden utgörs av granit med visst inslag av grönsten, och jordmånen är huvudsakligen morän med inslag av torv och lera i flackare partier. Markerna är blockrika eller bergiga och på flera platser, särskilt i östra delen av naturreservatet, går berget i dagen. På ett av dessa berg, Trollberget, finns ett litet klapperstensfält.

Huvuddelen av skogen är flerskiktad och har en varierad åldersstruktur. Skogen är till största delen naturskogsartad med en ålder på över 100 år, men mindre ytor har avverkats i senare tid. Barrskog dominerar med varierande inslag av lövträd på frisk-torr mark, ställvis förekommer ett stort inslag av asp. På de mer exponerade och torra partierna finns hållmarkstallskog som delvis har rika inslag av gammeltallar. På låglänta och översilade områden förekommer olika

typer av sumpskogar. Blandsumpskog dominerar men såväl rena lövsumpskogar som rena tall- eller gransumpskogar förekommer. Vissa av sumpskogarna är påverkade av dikning.

Myrmarkerna i området utgörs av öppna eller trädklädda mossar. De trädklädda mossarna består huvudsakligen av tallmossar av skvattramtyp. Laggzonerna utgörs vanligtvis av fattigkärr av starr-vitmosstyp men inslag finns av ört-starr-brunmosstyp. Den större mossen, själva Tränviksmossen, har i den norra delen ett område med öppen vattenspegel. Härifrån avvattnas mossen genom ett underjordisk utflöde som en bit in i skogen silar fram ur marken och bildar en bäckfåra som meandrar fram till reservatets gräns där bäcken har rätats ut till ett rakt dike. På översilade områden i anslutning till Tränviksmossen finns ett grönstenspåverkat område med rik och för trakten ovanlig flora. Där utgör lind ett markant inslag i trädskiktet, som för övrigt innehåller bland annat klibbal, hassel, rönn och gran.

En mer detaljerad beskrivning av naturreservatet finns i skötselplanen, bilaga 4.

Länsstyrelsens bedömningar

Upphävande av tidigare beslut

Naturreservatet Tränviksmossen bildades den 17 december 2002 (dnr 511-975-97). Beslutet om att bilda naturreservatet fattades med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822).

Enligt 4 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska föreskrifter som meddelats med stöd av naturvårdslagen, och som gällde vid miljöbalkens ikraftträdande, anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken, i detta fall 7 kap. 5-6 och 30 §§.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl. För att upphäva eller ändra ordningsföreskrifter beslutade enligt 7 kap. 30 § miljöbalken krävs inte synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan tex anses finnas när beslutet ersätts av ett annat beslut som innebär motsvarande eller starkare områdesskydd, eller om en föreskrift inte längre behövs för att uppnå syftet med reservatet. I 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken anges att upphävande endast får ske om intrånget i naturvärden kompenseras.

Länsstyrelsen anser att syftet och föreskrifter i beslutet från 1997 behöver preciseras och kompletteras för att ge reservatsområdet ett ändamålsenligt skydd och möjliggöra en ändamålsenlig skötsel som stärker områdets prioriterade bevarandevärden. En sammanställning av ändringar redovisas nedan.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet genom detta beslut har ett motsvarande skydd, och i vissa avseenden ett stärkt skydd, gentemot det ursprungliga beslutet. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att synnerliga skäl föreligger för att med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken upphäva tidigare beslut gällande naturreservatet Tränviksmossen och ersätta det med föreliggande beslut. Länsstyrelsen bedömer att något intrång i reservatets naturvärden inte görs och att kompensation enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken därmed inte behövs.

Sammanställning av ändringar jämfört med beslutet från 2002

Syftet

Syftet kompletteras med att reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för utpekade livsmiljötyper och arter enligt art- och habitatdirektivet. Syftet kompletteras med att värdefulla livsmiljöer så som öppna myrmarker och naturskogsartad skog ska återställas samt att området inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald ska tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

A-föreskrifter

- Föreskrift A2 som innebär förbud att uppföra byggnad och andra anläggningar och anordningar har förtydligats genom att den har specificerats med fler anordningar och anläggningar.
- Föreskrift A4 som innebär förbud mot att spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika, dikesrensa och dämna har kompletterats med förbud mot att markavvattna, dränera eller på annat sätt föra bort vatten.
- Undantag A15 har införts för befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet samt att med Länsstyrelsens tillstånd möjliggöra för underhåll av befintliga diken om det behövs för att undvika försumpning eller skada på mark utanför reservatet.

- Undantaget från föreskrift A6 som innebär förbud att framföra motorfordon har utökats genom att tillåta, förutom uttransport av fälld älg, även uttransport av hjort, vildsvin eller björn med tillägg att det sker under förutsättning att skador eller bestående körspår inte uppstår. Ett nytt undantag har lagts till för körning på vägar och parkeringsplats samt vid tillsyn av vägar och ledningar.
- Ett nytt undantag från föreskrift A9 som innebär förbud att sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande, har lagts till för att sätta upp skyltar, snitslar eller andra markeringar i samband med jakt.
- Genom föreskrift A10 införs förbud mot att anlägga åtel eller utfodra vilt med undantag för att med tillstånd anordna åtelplats för jakt efter vildsvin.
- Föreskrift A11 som innebär förbud mot att plantera in för trakten främmande djurart har ersatts och kompletterats med förbud att så eller inplantera växt-, svamp eller djurart.
- Tidigare förbud mot att använda mark för ridstig eller skjutbana har tagits bort och ersatts med föreskrift A12 om förbud att upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon. Förbud att använda marken för ridstig och skjutbana anses rymmas inom den nya föreskriften.
- Generella undantag från A-föreskrifterna har införts för personal inom polisen, sjukvården eller räddningstjänsten att vidta åtgärder vid insatser samt ett generellt undantag för servitutsinnehavare att utöva sin särskilda rätt.
- Ett undantag från A-föreskrifterna har införts för att inte utgöra hinder för att genomföra undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. Detta kräver dock Länsstyrelsens tillstånd.
- Undantag som hänvisar till skötselplan eller riktar sig till förvaltaren har gjorts om till B-föreskrifter.

B-föreskrifter

- Föreskrift B3 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att anlägga och underhålla friluftsanordningar.

- Föreskrift B4 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att utföra naturvårdsåtgärder.
- Föreskrift B5 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att lägga igen diken eller uppföra dämmen på ett sätt som inte försumpar eller skadar mark utanför reservatet.
- Föreskrift B6 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att tillfälligt uppföra upplag i samband med reservatets skötsel.
- Föreskrift B7 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att bekämpa invasiva och främmande arter.
- Föreskrift B8 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att utföra åtgärder i syfte att begränsa eller förhindra angrepp av granbarkborre.
- Föreskrift B9 har införts för att möjliggöra för förvaltaren att bedriva undersökningar av naturförhållanden och insamla nödvändigt bestämningsmaterial.

C-föreskrifter

- Tidigare förbud mot att gräva upp, plocka eller bryta buskar, ris, örter, vedlevande svampar, mossor eller lavar har ersatts och kompletterats med föreskrift C1 som förbjuder att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar och föreskrift C2 som förbjuder insamling av mossor, lavar eller vedlevande svampar med undantag för enstaka exemplar för artbestämning. Länsstyrelsen anser i övrigt att allemansrättsliga riktlinjer är tillräckliga för att uppfylla syftet med naturreservatet.
- Föreskrift C3 om förbud mot att samla in insekter eller andra ryggradslösa djur har kompletterats med ett undantag för insamling av enstaka individer för artbestämning.
- Föreskrift C4 har kompletterats med att det är förbjudet att grilla. Friluftskök får dock användas.
- Föreskrift C5 om förbud att framföra motordrivet fordon har kompletterats med ett undantag för att köra på vägar och parkeringsplatser.
- Föreskrift C6 införs mot att bland annat ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande annat än tillfälligt i samband med besök i naturreservatet.

- Föreskrifterna om förbud mot att tälta, cykla eller rida i terrängen samt medföra okopplad hund eller annat lösgående djur har tagits bort. Länsstyrelsen bedömer att dessa föreskrifter inskränker allmänhetens rättigheter mer än vad som krävs för att tillgodose syftet med reservatet.
- Ett undantag från C-föreskrifterna har införts för att inte utgöra hinder för att genomföra undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. Detta kräver dock Länsstyrelsens tillstånd.

Övrigt

En del föreskrifter byter formulering och exemplen ändras för att förtydliga eller modernisera beslutet, men behåller samma innebörd som i tidigare beslut.

Bevarandevärden

Tränviksmossen utgör ett ur naturvårdssynpunkt mycket värdefullt område med inslag av flertalet nationellt skyddsvärda naturtyper vilka hyser en stor mångfald av växt- och djurarter, däribland ett stort antal rödlistade och sällsynta arter som är knutna till våtmarker och naturskog. Området är även geovetenskapligt intressant genom välutvecklade representativa mossar och kärr samt källor, underjordiska bäckar och två jättegrytor av marint ursprung.

Objektet ingår i den skogliga värdetrakten Västra Upplands blockstensmarker (norra delen) och själva mossen ingår i den nationella myrskyddsplanen (1994; objekt U22). Dessutom ingår området enligt 7 kap. 28 § miljöbalken i EU:s nätverk för skyddade områden, Natura 2000, och stora delar har av Skogsstyrelsen klassats som nyckelbiotoper och/eller värdefulla sumpskogsobjekt. Trollberget är upptaget i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister som "Plats med tradition".

De största hoten mot områdets bevarandevärden är skogsbruk, ökad markavvattning och störd hydrologi, igenväxning av öppen myrmark och trängning av värdefulla lövträd genom igenväxning av gran. De hydrologiska förhållandena är mycket viktiga för flertalet naturtyper och arter och de naturliga vattenflödena ska bevaras. Påverkad hydrologi bör återställas i möjlig mån. Vid behov bör också öppna mossar röjas för att motverka igenväxning och gamla solbelysta tallar friställas för att skapa förutsättningar för värdefull solbelyst tallved. I sumpskogarna behöver gran decimeras och äldre lövträd friställas samtidigt som unga lövträd behöver etableras för att trygga den

framtida tillgången på gamla träd och död ved. Beslutet från 2002 har en mycket kortfattad skötselplan och den främsta inriktningen för reservatets skötsel är fri utveckling. Då igenväxning av öppna myrmarker och lövsumpskogar är ett hot mot reservatets bevarandevärden krävs en mer aktiv skötsel i området för att bevara dessa miljöer.

För att områdets värden ska bestå och för att nödvändiga skötselinsatser ska kunna genomföras bedömer Länsstyrelsen att området bör skyddas som naturreservat och att en uppdaterad och ändamålsenlig skötselplan som går i linje med syftet för naturreservatet bör utformas. Länsstyrelsen bedömer, mot bakgrund av ovanstående, att bildandet av naturreservatet Tränviksmossen följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd.

Hushållning med mark- och vattenområden

Naturreservatet berör ett område som är av riksintresse för naturvården och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Sådana områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Naturreservatet är också i egenskap av Natura 2000-område utpekat som riksintresse enligt 4 kap. 1 och 8 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Översiktsplan

Området är utpekat som naturreservat och riksintresseområde för naturvård i översiktsplanen för Heby kommun. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med den för området gällande kommunala översiktsplan.

Miljökvalitetsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med de av riksdag och regering beslutade miljökvalitetsmålen. Genom ett långsiktigt skydd bidrar beslutet till att uppfylla miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Friluftslivsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla flera av de av regeringen beslutade friluftsmålen, främst målen Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 3 och 4 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen i Västmanlands län fattade den 17 december 2002 beslut om bildande av naturreservatet Tränviksmossen (dnr 231-975-97). Förvaltningen av naturreservatet övertogs av Länsstyrelsen i Uppsala län 2007 i samband med att Heby kommun övergick till att tillhöra Uppsala län. Under maj 2006 godkände regeringen utpekandet av området som ett Natura 2000-område och några år senare, i mars 2009, fastställde Länsstyrelsen en bevarandeplan för området. Bevarandeplanen reviderades och en ny plan fastställdes den 21 mars 2017. I bevarandeplanen är naturtyperna Öppna mossar och kärr, Taiga, Lövsumpskog och Skogsbevuxen myr tillsammans med arterna grön sköldmossa och platt spretmossa utpekade enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Bland de prioriterade bevarandeåtgärderna föreslås att det gällande reservatsbeslutet med tillhörande skötselplan ska revideras för att möjliggöra naturvårdande skötsel som till exempel frihuggning av grova träd och röjning av öppna mossar. Även igenläggning av diken som avvattnar naturtyperna är en prioriterad åtgärd. Hösten 2023 inledde Länsstyrelsen arbetet med att revidera gällande beslut och skötselplan.

Avtal om ersättning

Överenskommelse om intrångsersättning har träffats med samtliga berörda fastighetsägare i samband med reservatsbildningen 2002.

Inmätning av reservatsgräns

Reservatsområdet har mätts in i samband med reservatsbildningen 2002.

Samråd och remittering

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket samt enligt 25 och 25a §§ samma förordning med Heby kommun och Skogsstyrelsen.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under februari 2024 förelagts att inom en tid av 5 veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Synpunkter på förslaget till beslut och Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

SGU avstår från att yttra sig. Skanovas anläggningar berörs ej av bildandet av naturreservat, och har inget att erinra.

Skogsstyrelsen, Heby kommun, Naturskyddsföreningen Heby och Upplands Ornitologiska Förening ser positivt på revideringen av beslutet och skötselplanen för naturreservatet.

En fastighetsägare har framfört några synpunkter som i huvudsak berör bekämpning av granbarkborreangrepp i reservatet, samt igenläggning av diken och skötselåtgärder i den äldre barrdominerade naturskogen. Dessa synpunkter har till viss del beaktats i beslutet och skötselplanen. Föreskrift B8 tillåter att förvaltaren genomför åtgärder i reservatet för att begränsa angrepp av granbarkborre. Tränviks-mossens naturreservat är även ett Natura 2000-område med utpekade livsmiljötyper och prioriterade bevarandevärden. Till dessa hör naturtyperna Taiga (9010) och Lövsumpskog (9080), Öppna mossor och kärr (7140) Skogbevuxen myr (91D0) samt Natura 2000-arterna grön sköldmossa (1386) och platt spretmossa (1984). Skötseln av reservatet är därför anpassad till dessa.

Kungörelse

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Sala Allehanda.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Upplandsstiftelsen är förvaltare av naturreservatet.

Tränviksmossen utgör Natura 2000-område enligt 7 kap. 27 § miljöbalken. Av 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken framgår bland annat att tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden.

I 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) anges bland annat att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen ifråga om naturreservat. Ansvar kan enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken utdömas för brott mot områdesskydd och förseelse mot områdesskydd. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

I 4 § skogsvårdslagen (1979:429) anges bland annat att bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte ska tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Jakt får bedrivas inom ramen för jaktlagstiftningen. I samband med jakt är det tillåtet enligt reservatsföreskrifterna att sätta upp skyltar, snitslar eller göra andra markeringar samt framföra motordrivet fordon i terrängen vid uttransport av fälld älg, hjort, vildsvin eller björn under förutsättning att inga skador eller bestående körspår uppstår. Det är inte tillåtet att uppföra jakttorn, röja siktgator, sätta upp saltsten eller utfodra vilt. Undantag gäller för saltsten och åtel i samband med vildsvinsjakt.

Generella bestämmelser utöver reservatsföreskrifterna

I 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor anges bland annat följande. När en räddningsinsats är avslutad ska räddningsledaren om möjligt informera ägaren av, eller nyttjanderättshavaren till, den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bland annat bevakning. Om ingen bevakning kommer till stånd, trots att det

behövs med hänsyn till risken för nya olyckor, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259).

Vissa växt- och djurarter är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde.

I terrängkörningslagen (1975:1313) finns bestämmelser om körning i terräng med motordrivet fordon.

Du kan överklaga beslutet

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5.

De som medverkat i beslutet

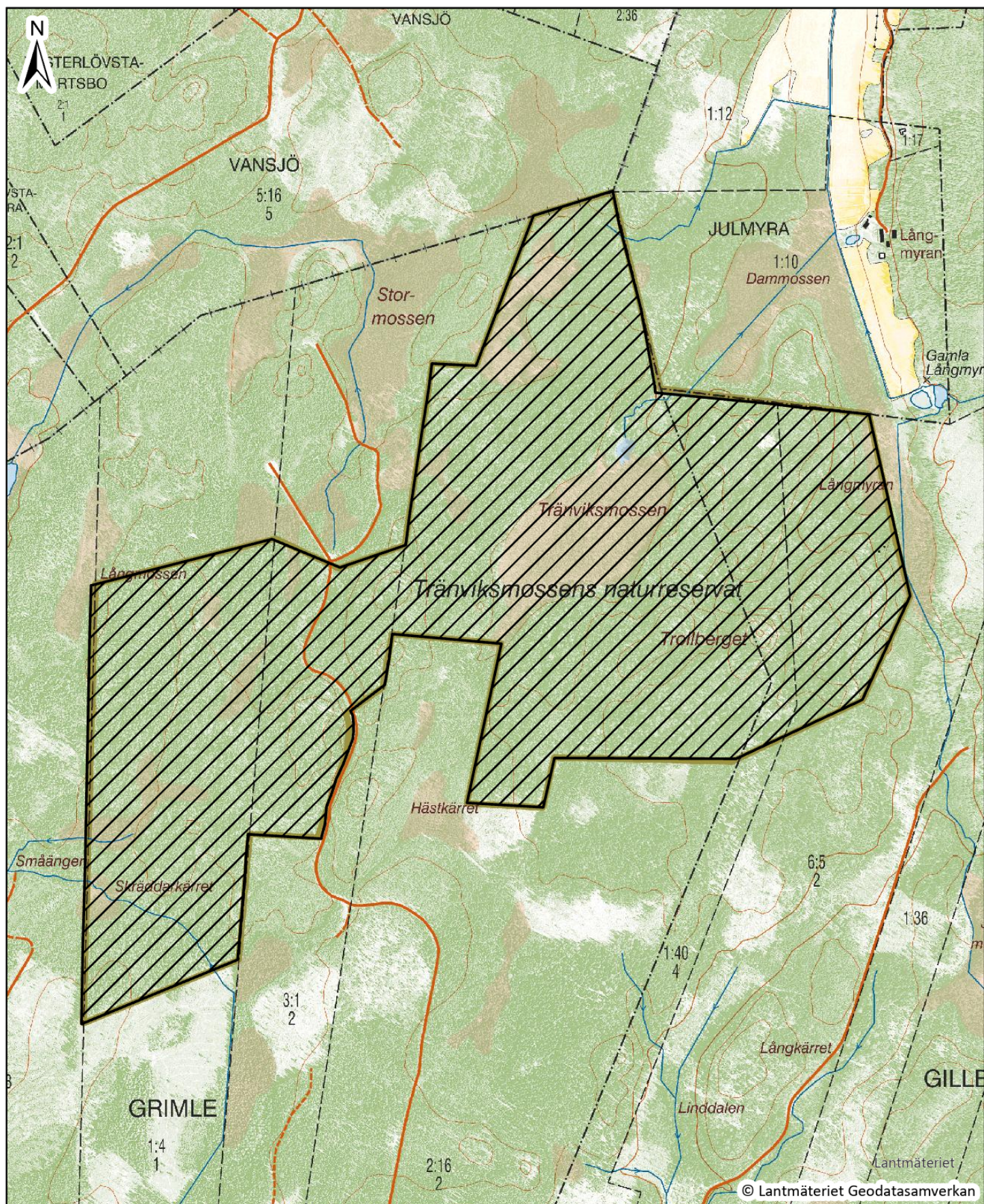
Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med naturvårdshandläggare Sonja Preuss som föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg, enhetschef Artur Larsson, länsjurist Anna Runius och planhandläggare Märta Alsén medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Föreskriftskarta
3. Översiktskarta
4. Skötselplan med bilagor

Beslutskarta

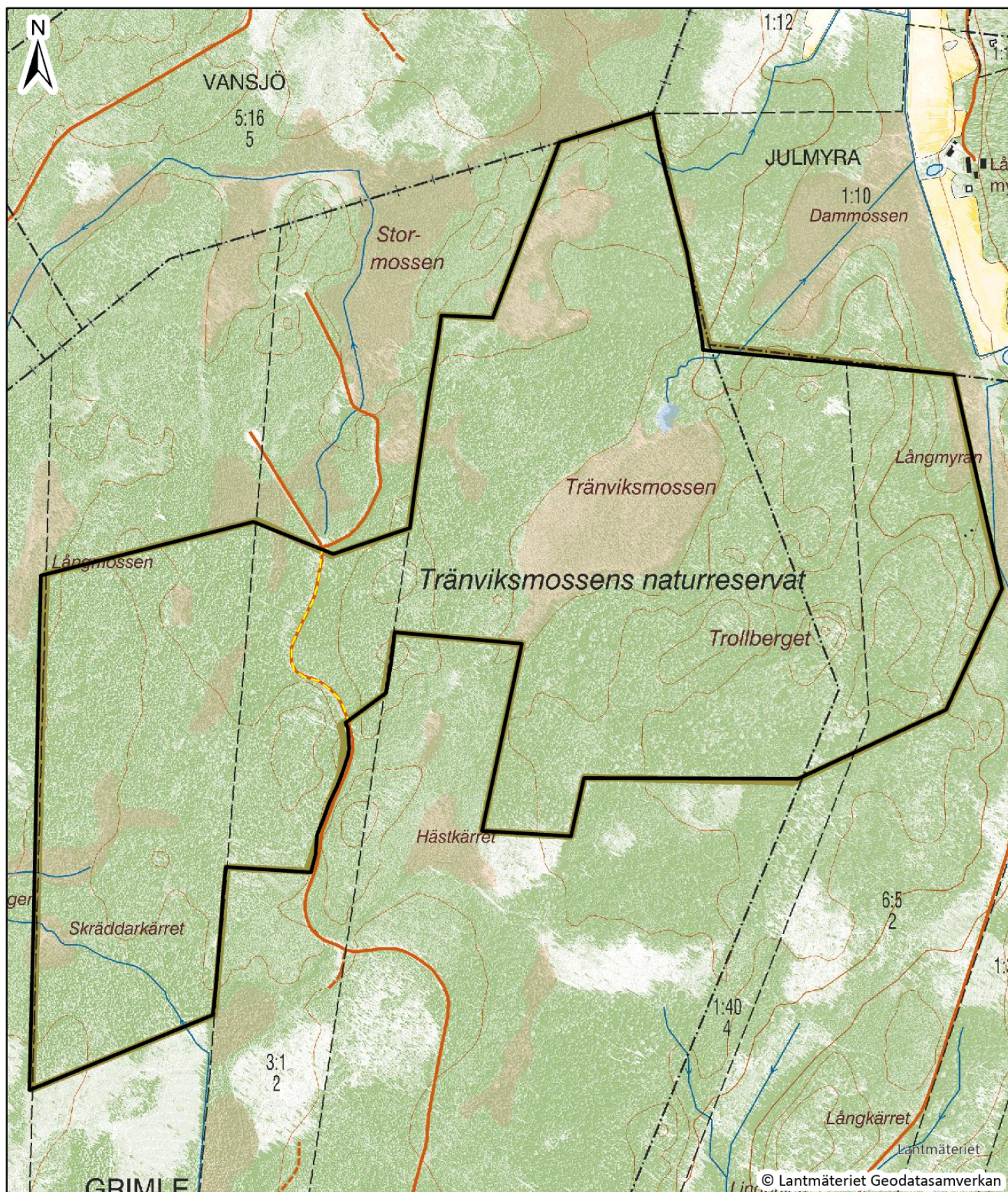

 Naturreservat

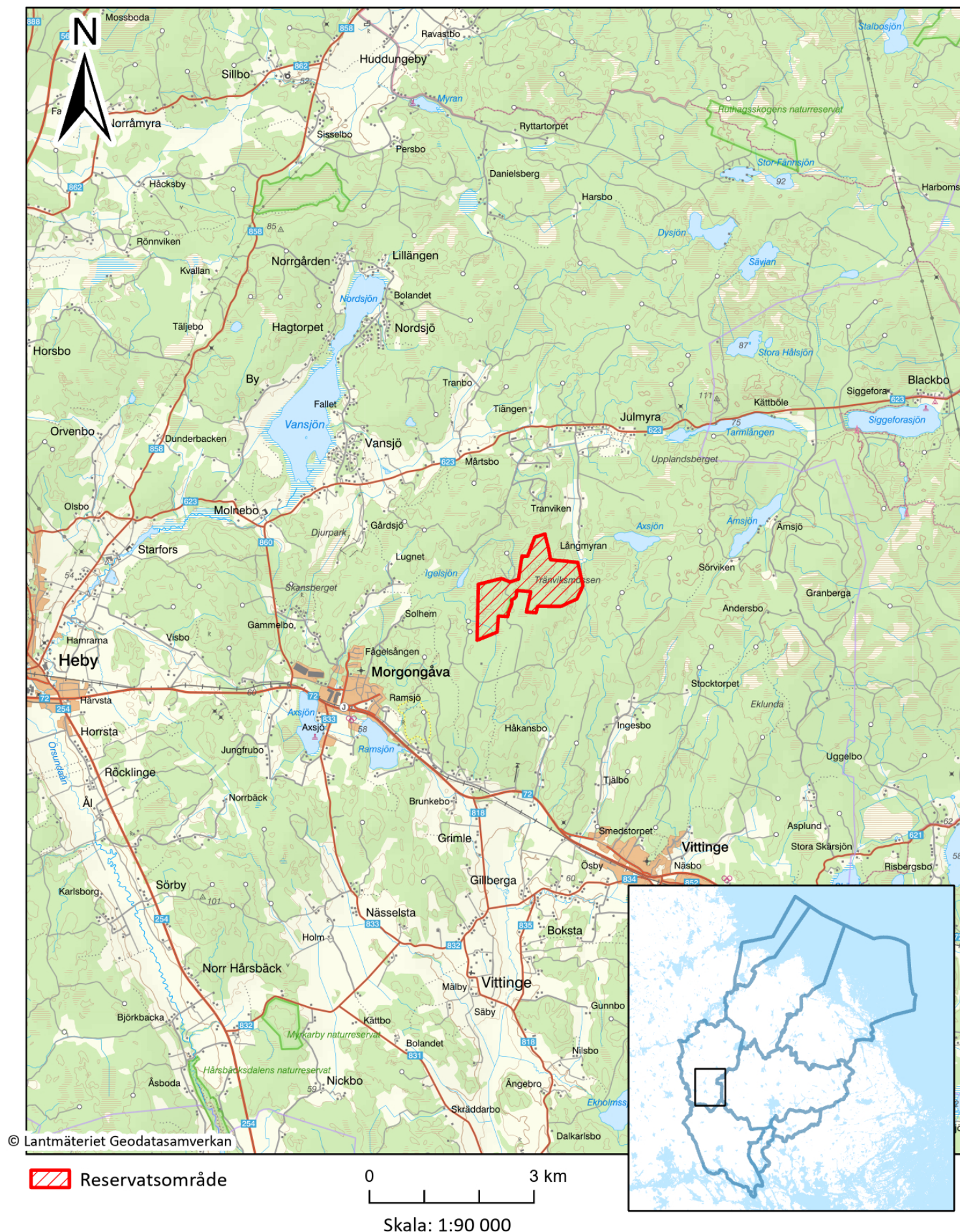
0 250 500 Meter

Skala: 1:12 000

Föreskriftskarta

Översiktskarta

Skötselplan för naturreservatet Tränviksmossen Heby kommun

Innehållsförteckning

Skötselplanens syfte.....	3
Syftet med reservatet och dess skötsel	3
Beskrivningsdel	3
Uppgifter om naturreservatet.....	3
Allmän beskrivning	4
Åtgärdsprogram för hotade arter	5
Områdets bevarandevärden.....	5
Biologiska värden.....	5
Naturvårdsarter	6
Geovetenskapliga värden	8
Kulturhistoriska värden.....	8
Värden för friluftslivet.....	8
Prioriterade bevarandevärden	8
Plandel.....	10
Övergripande skötsel.....	10
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder	10
Skötselområde A: Äldre barrdominerad naturskog - 130,54 ha.....	10
Skötselområde B: Lövsumpskog - 8,7 ha	11
Skötselområde C: Skogsbevuxen mosse - 5,6 ha	13
Skötselområde D: Öppen mosse - 6,0 ha	14
Skötselområde E: Yngre barrblandskog - 6,3 ha.....	15
Anordningar för friluftslivet.....	16
Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder.....	17
Upplýsningar	18
Sammanfattning av reservatsföreskrifter.....	18
Bilagor	19
Källförteckning.....	19

Skötselplanens syfte

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

Syftet med reservatet och dess skötsel

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets öppna och trädklädda myrmarker med omgivande naturskogsartad skog med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Områdes naturliga successioner och hydrologi ska vårdas och bevaras och i miljöer som har påverkats av utdikning bör, om möjligt, hydrologin återställas. Reservatet ska bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturtyper och arter enligt Art- och habitatdirektivet. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter. Igenväxning av öppen myrmark förhindras genom återkommande röjningar. Hydrologiska förhållanden i sumpskogarna bör återställas genom att diken, som inte avvattnar mark utanför reservatet, läggs igen. I lövsumpskogar kan gran decimeras för att gynna naturvärden kopplade till lövträdsrika miljöer. Områden med barrplanteringar återställs och får utvecklas mot en skiktad barrblandskog. I övrigt ska området utvecklas genom intern dynamik och naturliga processer.

Beskrivningsdel

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Tränviksmossen
NVR-id	2002041
Kommun	Heby
Socken	Vittinge
Natura 2000-område	Tränviksmossen SE210348
Lägesbeskrivning	Ca 5 km nordöst om Morgongåva
Naturgeografisk region	38 Skogsslätten syd om limes

Huvudsaklig Objektkategori	SM, Skogs-/myrmosaik
IUCN-kategori	Ia Strikt naturreservat
Berörda fastigheter	Gillberga 1:40, 6:5, Grimle 1:4, 2:16, 3:1
Samfälligheter	Gillberga s:1 (avloppsdike), Grimle GA:2 (väg)
Servitut	Färdselservitut, akt 19-VIT-106
Markägarkategori	enskilda
Förvaltare	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal	157,4 hektar varav 139,4 hektar produktiv skogsmark

Allmän beskrivning

Naturreservatet Tränviksmossen är beläget strax sydväst om gården Långmyran ca 5 km nordost om Morgongåva i Heby kommun. Området utgörs av en till största delen trädklädd mosse med omgivande skogs- och myrmarker. Berggrunden utgörs av granit med visst inslag av grönsten, och jordmånen är huvudsakligen morän med inslag av torv och lera i flackare partier. Markerna är blockrika eller bergiga och på flera platser, särskilt i östra delen av naturreservatet, går berget i dagen. På ett av dessa berg, Trollberget, finns ett litet klapperstensfält.

Huvuddelen av skogen är flerskiktad och har en varierad åldersstruktur. Skogen är till största delen naturskogsartad med en ålder på över 100 år, men mindre ytor har avverkats i senare tid. Barrskog dominerar med varierande inslag av lövträd på frisk-torr mark, ställvis förekommer stort inslag av asp. På de mer exponerade och torra partierna finns hållmarks-tallskog som delvis har rika inslag av gamla tallar. På låglänta och översilade områden förekommer olika typer av sumpskogar. Blandsumpskog dominerar men såväl rena lövsumpskogar som rena tall- eller gransumpskogar förekommer. Vissa av sumpskogar är påverkade av dikning.

Myrmarkerna i området utgörs av öppna- och trädklädda mossar, De trädklädda mossarna består huvudsakligen av tallmossar av skvattramtyp. Laggzonerna utgörs vanligtvis av fattigkärr av starr-vitmosstyp men inslag finns av ört-starr-brunmosstyp. Den större mossen, själva Tränviksmossen, har i den norra delen ett område med öppen vatten-spegel. Härifrån avvattnas mossen genom ett underjordiskt utflöde som en bit in i skogen silar fram ur marken och bildar en bäckfåra som meandrar fram till reservatets gräns där bäcken har rätats

ut till ett rakt dike. På översilade områden i anslutning till Tränviks-mossen finns ett grönstenspåverkat område med rik och för trakten ovanlig flora. Där utgör lind ett markant inslag i trädskiktet som för övrigt innehåller bland annat klibbal, hassel, rönn och gran. I buskskiktet finns ett rikt inslag av hassel, samt förekomst av tibast och skogsolvon. Bland fältskiktsarterna kan nämnas, lungört, nattviol, vildbalsamin, skogsvicker, storrams, trolldruva, vårärt, vättersos och storgröe.

Åtgärdsprogram för hotade arter

I reservatet förekommer timmerskapania som återfinns i åtgärdsprogrammet "Sällsynta skapanior på tidvis översvämmande ved" (2015-2019). Mossan växer på hård ved som tidvis blöts ned och hittas ofta på omkullfallna trädstammar intill vattendrag och skogstjärnar.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Naturvärdena i området är främst knutna till orörd naturskog med riklig tillgång till död ved i olika nedbrytningsstadier samt till våtmarksmiljöer. Nedan beskrivs ett urval av förekommande arter i naturreservatet. Arter med prioriterat bevarandevärde är understruken.

Mossfloran innehåller ett flertal arter som är starkt knutna till naturskog. På lågor påträffas de nationellt rödlistade arterna timmerskapania, vedtrappmossa, liten hornflikmossa och vedsäcksmossa samt grön sköldmossa och platt spretmossa, varav de två sistnämnda är skyddade enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Dessa arter finns i skog som lämnats till mer eller mindre fri utveckling, där småskaliga störningar leder till fortlöpande tillförsel av död ved i olika form, vilket är en förutsättning för mossornas spridning och överlevnad. På levande aspstammar förekommer på flera ställen asphättemossa. Bland andra särskilt utpekade arter kan nämnas piskbaronmossa, fällmossa, trubbfjädermossa, platt fjädermossa och grov fjädermossa vilka alla förekommer på större block i skuggiga miljöer.

Området hyser en rik epifytisk lavflora där gammalgranslav och kattfotslav kan förekomma högt upp på granstammarna. På aspstammar växer arter som korallblylav, skinnlav och gelelavar. Garnlav, skägglavar och tagellavar är ställvis vanliga. På död tallved förekommer kortskaftad ärgspik som är en art som föredrar gamla högstubbar i fuktig och halvöppen miljö tex. i myrkanter och sumpskogar. Andra lavar som

påträffats på död ved i området är olika typer av nållavar som ofta växer på murken ved i fuktiga miljöer med hög luftfuktighet, exempelvis brunpudrad nållav, kornig nållav och gulnål.

Av de vedlevande svampar som förekommer i området kan nämnas gränsticka, granticka, ullticka och vedticka. Även dessa arter är beroende av en kontinuitet av död ved, gärna grov granved. Stor aspticka växer på grova aspar och indikerar att det finns en kontinuitet av asp i området.

Knärot, orange taggsvamp och dofttaggsvamp förekommer i reservatets skogliga miljöer och är arter som uppträder i äldre barrskog med lång kontinuitet av levande träd, främst gran. Några andra arter som växer i mer lövträdrika delar i anslutning till Tränviksmossen är storgröe, vätteros och storrams.

Fågellivet är ej närmare inventerat men mångfalden av biotoper och den rika förekomsten av död ved och hålträd skapar förutsättningar för en intressant fågelfauna. Bland de rödlistade och sällsynta arter som noterats från området kan nämnas tjäder, orre, järpe, spillkråka och sparvuggla.

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Idag omfattar detta begrepp juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Mer information om vilka arter som förekommer i området går att söka fram i SLU Artdatabankens databas Artportalen (<https://artportalen.se>).

Fåglar

<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT	F
<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla		F
<i>Lyrurus tetrix</i>	orre		F
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder		F
<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe	NT	F

Kärlväxter

<i>Dactylorhiza maculata</i>	fläcknycklar		X	
<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU	X	
<i>Lathraea squamaria</i>	vätters			S
<i>Lycopodium annotinum</i>	revlumner		X	
<i>Poa remota</i>	storgro	NT		

Mossor

<i>Antitrichia curtipendula</i>	fällmossa			S
<i>Anomodon attenuatus</i>	piskbaronmossa			S
<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa		A	S
<i>Calypogeia suecica</i>	vedsäckmossa	VU		
<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa	NT		
<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa	NT	A	
<i>Homalia trichomanoides</i>	trubbfjädermossa			S
<i>Lophozia ascendens</i>	liten hornflikmossa	VU		
<i>Alleniella complanata</i>	platt fjädermossa			S
<i>Exsertotheca crispa</i>	grov fjädermossa			S
<i>Nyholmiella gymnostomum</i>	asphättmossa			S
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	källpraktmossa			S
<i>Scapania apiculata</i>	timmerskapania	EN		

C

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT		
<i>Arthonia vinosa</i>	rostfläck			S
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål			S
<i>Chaenotheca chlorella</i>	kornig nållav			S
<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav	NT		T
<i>Collema sp.</i>	gelélavar			
<i>Felipes leucopellaeus</i>	kattfotslav			S
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav			S
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik	NT		
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav			S

Svampar

<i>Fuscoporia viticola</i>	vedticka			S
<i>Hydnellum aurantiacum</i>	orange taggsvamp	NT		T
<i>Hydnellum suaveolens</i>	dofttaggsvamp	NT		
<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	ullticka	NT		
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka			S
<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	granticka	NT		

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2020):

CR	= Critically endangered	Akut hotad
EN	= Endangered	Starkt hotad
VU	= Vulnerable	Sårbar
NT	= Near threatened	Nära hotad

Teckenförklaring:

F	= Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A	= Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
X	= Fridlyst art
S	= Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005)
C	= Ansvarsart för länet
T	= Typisk art för utpekade naturtyper

Geovetenskapliga värden

I reservatet invid Långmyran på östra sidan av en granitberghäll på ca 75 m ö h finns två jättegrytor. Den största har en diameter på 2 m och ett djup av ca 1 m. De anses vara marina jättegrytor som bildats vid en förskjutning och stagnation av strandlinjen i anslutning till Littorina-havet. Detta är förmodligen länets förnämligaste jättegrytor vad gäller storlek och utbildning.

Kulturhistoriska värden

Trollberget och dess klapperstensfält är utpekad som "Plats med tradition" i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister.

Värden för friluftslivet

Reservatet har inga anläggningar eller anordningar utan är ett område för besökare som vill uppleva orörd natur. En enskild väg går igenom området men framkomligheten begränsas av en vägbom några kilometer söder om reservatet.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	Öppen och trädklädd myrmark, gammal naturskogsartad skog och sumpskogar.
------------------------	--

Strukturer:	Gamla och grova träd, äldre myrtallar, död ved i form av rötade lågor och solexponerade torrträd, hög mark- och luftfuktighet samt naturlig hydrologi.
-------------	--

Växt, svamp- och djursamhällen: Kärleväxter, vedlevande svampar, mossor, lavar och skogsfågelarter.

Geologiska värden Marina jättegrottor

Friluftsliv: Naturupplevelse

Arter:	<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav
	<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
	<i>Calypogeia suecica</i>	vedsäckmossa
	<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav
	<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa
	<i>Goodyera repens</i>	knärot
	<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa
	<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav
	<i>Lophozia ascendens</i>	liten hornflikmossa
	<i>Lyrurus tetrax</i>	orre
	<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik
	<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav
	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	gränsticka
	<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	granticka
	<i>Scapania apiculata</i>	timmerskapania
	<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder
	<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe

Plandel

Övergripande skötsel

De skogliga miljöerna ska i huvudsak utvecklas genom intern dynamik och naturliga processer. Punktvisa insatser kan genomföras så som att friställa grova träd eller gynna lövträd i lövsumpskogar genom att decimera konkurrerande gran. Påverkad hydrologi bör återställas genom att diken som avvattnar värdefulla naturtyper läggs igen.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i 5 skötselområden. För avgränsning av områdena A-E, se skötselområdeskarta, bilaga 3.1. Reservatsområdet är mosaikartat och gränsen mellan olika skötselområden är diffus. Mindre delar av skötselområdena kan avvika väsentligt från skötselområdet i stort.

Under bevarandemål anges en målareal för olika naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv, med EU:s fyrsiffriga kod för naturtypen inom parentes.

Skötselområde A: Äldre barrdominerad naturskog – 130,54 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga (9010)

Målnaturtyp: Taiga (9010)

Beskrivning

Äldre flerskiktad skog med rik förekomst av gamla träd och död ved i form av lågor, stubbar och torrakor i olika stadier av nedbrytning. På frisk och fuktig mark växer huvudsakligen ganska mager grandominerad barrblandskog med stort lövinslag, främst asp och björk. Fältskiktet domineras av barrskogsväxter som blåbär, lingon och linnea, men man hittar även de mindre allmänna tallört och knärot som är signalarter för skog med lång kontinuitet. I partier där berget går i dagen eller där jordtäcket är tunt domineras trädskiktet av tall, medan botten- och fältskikt är mer magra och artfattiga. I sankare partier växer sumpskog, huvudsakligen av undergruppen sumpblandskog. I skötselområdet förekommer flera naturvårdsarter, framför allt vedlevande kryptogamer knutna till asp och gran så som gränsticka, stor aspticka, brunpudrad nållav, grön sköldmossa och vedtrappmossa. I lövträdsrika delar, norr om själva Tränviksmossen, som har inslag av lind, hassel och al växer bland annat storrams, vätteros och storgröe. Flera fågelarter som trivs i förhållandevis orörd barr- och blandskog har påträffats, däribland järpe, tjäder, spurvuggla, spillkråka och tretåig hackspett.

Bild 1. En lucka i skogen på en liten höjd med skiktat barr dominerad skog av tall och gran.

Bevarandemål

Skogen ska ha en varierad struktur och åldersvariation samt naturlig ekologisk funktion och artsammansättning. Arealen Taiga (9010) ska vara minst 130 ha. Skogen ska domineras av gran och tall med inslag av lövträd, framför allt asp och björk, samt ha en hög andel gamla träd, varav en del gärna får vara solbelysta. Naturliga processer leder till att död ved förekommer i olika grovlek och nedbrytningsgrad. Dessutom ska för naturtypen typiska arter förekomma.

Skötselåtgärder

Friställning av grova/skyddsvärda träd vid behov. I övrigt utvecklas områdets naturvärden huvudsakligen genom naturliga processer.

Skötselområde B: Lövsumpskog – 8,7 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: Lövsumpskog (9080)

Målnaturtyp: Lövsumpskog (9080)

Beskrivning

Lövsumpskog med tidvis översvämmad mark där trädskiktet domineras av björk och/eller klibbal med inblandning av gran. Inslaget av gamla, senvuxna träd och död ved är stort och de gamla lövträden står ofta på grova socklar. Den höga mark- och luftfuktigheten och rikedomen på gammal och död ved gör att man här kan finna många krävande arter av kryptogamer, bl.a. platt spretmossa, vedsäckmossa, liten hornflikmossa och timmerskapania. Några av lövsumpskogar är påverkade av dikning, vilket kan leda till att gran på sikt breder ut sig på bekostnad av lövträden.

Bild 2. En liten göl i lövsumpskog med graninblandning.

Bevarandemål

Lövdominerad sumpskog där arealen Lövsumpskog (9080) är mist 8 ha. Skötselområdet ska präglas av naturlig dynamik och naturliga störningsregimer. Skogen ska vara flerskiktad och rik på stående och liggande död ved samt gamla och grova träd. Träd- och buskskiktet ska

domineras av triviallöv, andelen gran ska vara mycket liten. Hydrologin ska vara ostörd och en hög och jämn mark- och luftfuktighet råder i området vilket skapar goda förutsättningar för en mångfald av kryptogamer.

Skötselåtgärder

Vid behov röjning eller ringbarkning av gran i de fall gran riskerar att konkurrera ut lövträden. Tunga maskiner får ej framföras eftersom det ger körsador och störningar i hydrologin. Utredda möjligheten att lägga igen diken.

Skötselområde C: Skogsbevuxen mosse – 5,6 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: Skogsbevuxen myr (91D0)

Målnaturtyp: Skogsbevuxen myr (91D0)

Beskrivning

Mosse av skvattramtyp med ett glest trädskikt bestående huvudsakligen av lågvuxen tall med inslag av glasbjörk. I det ganska torra fältskiktet finns bland annat tuvull, skvattram, ljung, odon, tranbär samt hjortron och i bottenskiktet växer framför allt olika vitmossor. Det finns en rik förekomst av solexponerad död ved, vilken kan erbjuda växtsubstrat för vissa svampar och lavar som exempelvis kortskaftad ärgspik, samt boplatser för hålhäckande fåglar.

Bild 3. Glest trädklädd mosse med senvuxen tall.

Bevarandemål

Arealen skogsbevuxen myr är minst 5 ha. Mossen präglas av en naturlig dynamik i vattenflöde och trädstruktur. Området ska ha rik förekomst av gammal och solexponerade tall. Naturliga processer leder till att såväl stående som liggande död ved förekommer relativt allmänt.

Skötselåtgärder

Mossen lämnas i huvudsak för fri utveckling. Vid kraftig igenväxning eller trädsiktstättning kan äldre tallar friställas för solexponering och manuell röjning och/eller trädfällning kan vid behov genomföras.

Skötselområde D: Öppen mosse – 6,0 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: Öppna mossar och kärr (7140)

Målnaturtyp: Öppna mossar och kärr (7140)

Beskrivning

Längs Tränviksmossens västra och nordvästra kant samt i reservatets norra del utbreder sig relativt öppen mosse av fattig-intermediär typ. Vegetationen domineras främst av vitmossor, vattenklöver och olika starrarter, i rikare partier växer även bl.a. kärrsilja, topplösa och Jungfru Marie nycklar. I den norra kanten av själva Tränviksmossen finns en göl med en relativt stor öppen vattenspegel. Härifrån avvattnas mossen genom ett underjordiskt flöde som silar fram några 50-tal meter in i skogen (i skötselområde A) där en meandrande bäck tar form.

Bild 4. Den norra delen av Tränviksmossen har en öppen vattenspegel.

Bevarandemål

Arealen Öppen mosse ska uppgå till minst 6 ha. Myrmarkerna ska vara öppna alternativt uppvisa ett mycket glest trädskikt. Naturligt hydrologiska förhållanden råder.

Skötselåtgärder

För att hålla mossarna öppna kan vid behov manuella röjningar genomföras.

Skötselområde E: Yngre barrblandskog – 6,3 ha

Målnaturtyp: Taiga (9010)

Beskrivning

Flera mindre områden som påverkats av avverkning under olika skeden under de senaste 50 åren. Gran dominerar med inslag av lövträd, i vissa delar finns grova aspar sparade.

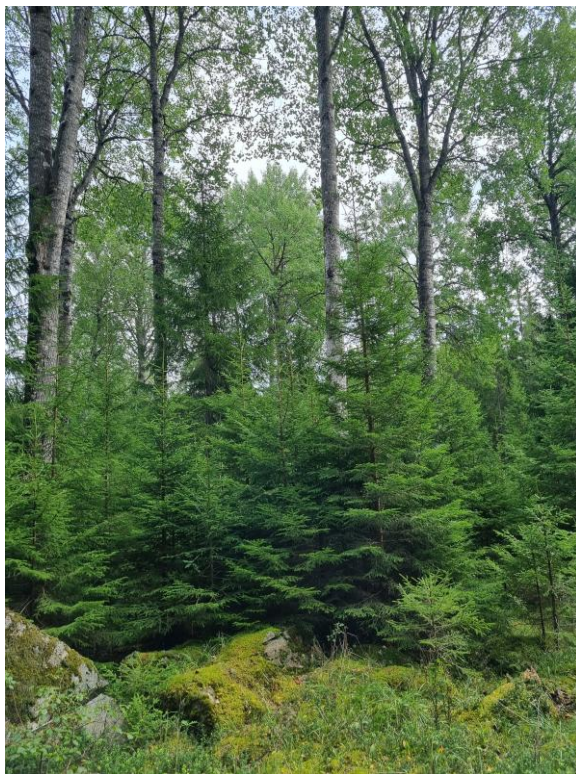

Bild 5. Ung granskog med överståndare av asp.

Bevarandemål

Skogen utvecklas på sikt mot grandominerad barrblandskog med en varierad struktur i ålder och god tillgång på död ved. Det finns inslag av lövträd, framför allt asp.

Skötselåtgärder

Området utvecklas i huvudsak genom intern dynamik där naturliga processer på sikt leder till variation i trädskiktet och en ökad mängd död ved. För att påskynda den naturliga processen kan naturvårdande röjning eller trädfällning genomföras för att skapa en mer varierad och skiktad skog.

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning

Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet.

Bevarandemål

Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder

Nyskapande

- Sätt upp minst en informationsskylt.
- Eventuellt anordna en parkeringsplats.

Löpande

- Byt ut skyltar vid behov.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Tränviksmossen som regionalt i länet.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselområde
Röja öppen myrmark	2	Vid behov för att förhindra igenväxning	D
Fälla eller ringbarka barrträd	2	Vid behov	B
Lägga igen diken i sumpskogar	2	Om praktiskt möjligt	B
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv
Sätta upp informationsskyltar	1		Friluftsliv
Underhåll av gräns och informationsskyltar	1		Friluftsliv
Anordna parkeringsplats	3		Friluftsliv
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla

Prioritering av skötselåtgärder

De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige (2010) och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län. (2014).

Upplysningar

Sammanfattning av reservatsföreskrifter

Reservatsföreskrifterna sammanfattas nedan på ett tematiskt sätt för att reservatsförvaltaren snabbt ska få en överblick av de vanligaste frågeställningarna från sakägare och allmänhet. Sammanfattningen är inte en fullständig genomgång av reservatsföreskrifterna.

Vägar (inklusive vägdiken)

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken) inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras.

Upplag

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får röja, fälla träd och köra i terrängen i samband med restaurering av våtmark.

Rensning av diken

Rensning av diken är förbjuden med undantag för diken som omfattas av tillståndsgiven vattenverksamhet, inklusive markavvattning. Om underhåll av diken behövs för att undvika försumpning av mark utanför reservatet krävs tillstånd från Länsstyrelsen före åtgärder görs.

Jakt och fiske

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Befintliga jakttorn och skjutgator får underhållas. Nya jakttorn och skjutgator får ej uppföras. Uppsättning av saltstenar och utfodring får ej uppföras utan länsstyrelsens tillstånd.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (SFS 1988:950). Till alla fornlämningar hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett

tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde. Samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöansvariga inför åtgärder som berör fornlämningen eller dess närhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Bilagor

4.1. Skötselplanskarta

Källförteckning

Publicerade skrifter

Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2024. Nationell strategi för formellt skydd av skog. Rapport 7168.

Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.

Naturvårdsverket, 2006. Åtgärdsprogram för violgubbe. Rapport 5638.

Nitare, J. (red.) 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Opublicerade skrifter

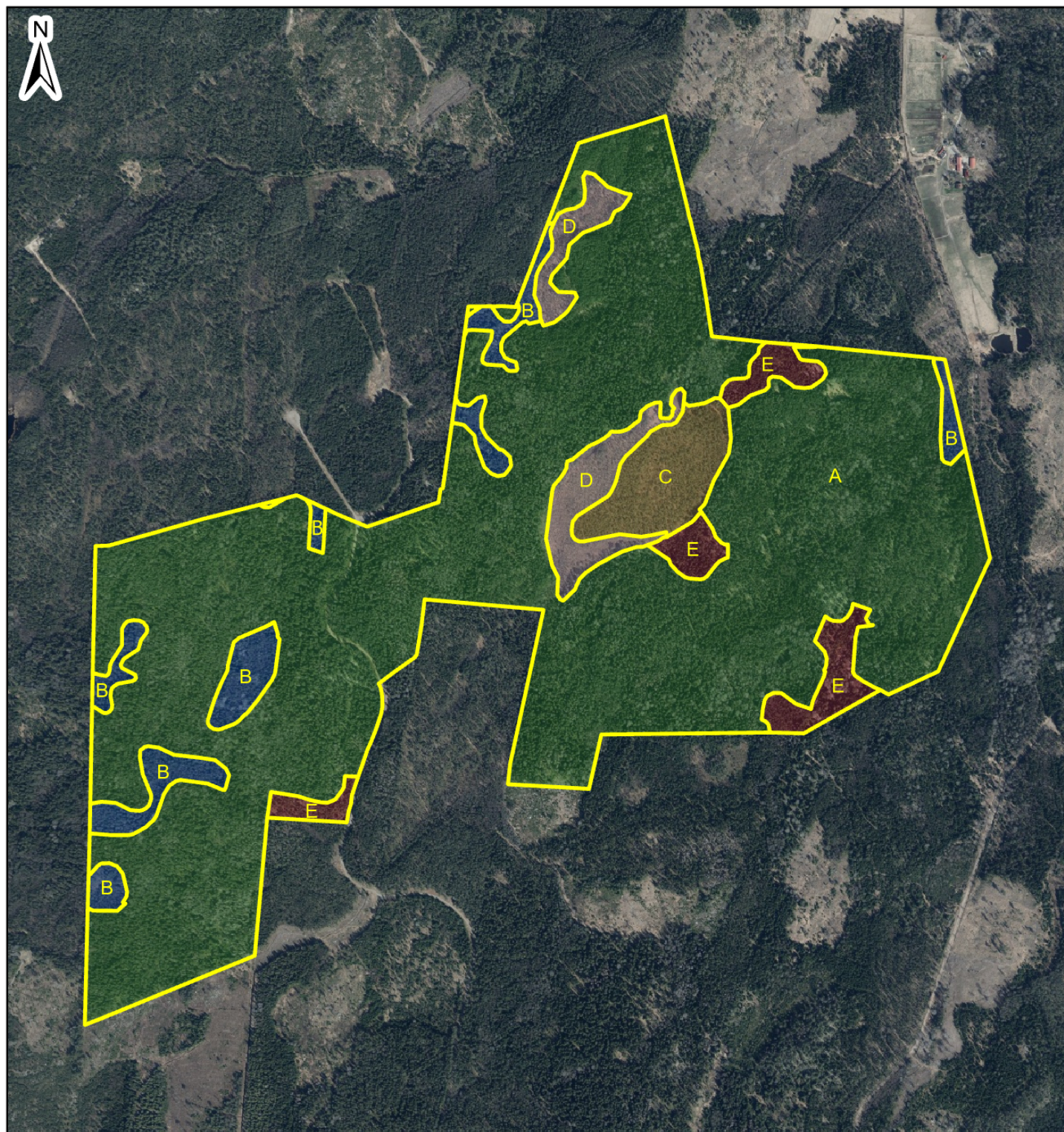
Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

Digitala källor

ArtDatabanken, Artfakta. <https://artfakta.se/artbestamning>

Riksantikvarieämbetet. Fornlämningsregister, <https://www.raa.se/hitta-information/fornsok>

Skötselplanskarta

Skötselområden

- A- Äldre barrdominerad naturskog
- B- Lövsumpskog
- C- Skogsbevuxen mosse
- D- Öppen mosse
- E- Yngre barrblandskog

0 250 500 Meter

Skala: 1:12 000

© Lantmäteriet Geodatasamverkan